

Obsah

Podakovanie	19
Úvod	21
Opis jednotlivých častí	22
Zoznam skratiek	25
Skratky biblických kníh	27
Skratky apokryfných evanjelií	28
Skratky diel J. Flávia	28
Skratky citovanej literatúry	28
Použitá literatúra	30
Úvodné štúdie	41
Text evanjelia	41
Evanjelium ako antický <i>Bios</i>	42
Marek ako autor evanjelia	45
Evanjeliá a antický motív <i>imitatio</i>	50
Markovo evanjelium v liturgii	52
Preklad a komentár	55
Štruktúra Markovho evanjelia	57
Mk 1,1-13: Prológ	61
Preklad	61
Textové poznámky	61
Komentár	65
Kompozícia	83
<i>Technika kľúčových slov</i>	86
<i>Ján Krstiteľ a jeho úloha v Mk</i>	87
Aplikácia	89
Exkurz: Mesiáš	97
Mk 1,14-8,26: Prvá časť	105
Mk 1,14-3,6: Prvá sekcia prvej časti	106
Štruktúra	106
Ježišove pohyby v 1,14-3,6	106
Mk 1,14-34: I. Počiatky ohlasovania	109
Redakčné vrstvy	109
Štruktúra	109
Opis	110
Mk 1,14-15: Úvodné zhrnutie	112
Preklad	112
Evanjelium podľa Marka	7

Obsah

Textové poznámky	112
Komentár	112
Kompozícia	114
<i>Viera v Markovom evanjeliu</i>	116
Aplikácia	117
Mk 1,16-20: Povolanie prvých štyroch učeníkov	120
Preklad	120
Textové poznámky	120
Komentár	120
Kompozícia	125
Aplikácia	127
Mk 1,21-28: Prvý exorcizmus	129
Preklad	129
Textové poznámky	129
Komentár	130
Kompozícia	133
<i>Literárna forma – exorcizmus</i>	135
<i>Sitz im Leben – svet obývaný démonmi</i>	137
Aplikácia	139
Mk 1,29-31: Prvé uzdravenie	142
Preklad	142
Textové poznámky	142
Komentár	142
Kompozícia	144
<i>Literárna forma – uzdravenie</i>	145
<i>Sitz im Leben</i>	148
Aplikácia	150
Mk 1,32-34: Záverečné zhrnutie	152
Preklad	152
Textové poznámky	152
Komentár	152
Kompozícia	154
Aplikácia	155
Mk 1,35-45: II. Pôsobenie v Galilei	156
Štruktúra	156
Opis	156
Mk 1,35-39: Hlásanie v okolitých oblastiach	157
Preklad	157
Textové poznámky	157
Komentár	158
Kompozícia	160
Aplikácia	161
Mk 1,40-45 Uzdravenie malomocného	164
Preklad	164
Textové poznámky	164
Komentár	165

Kompozícia	168
<i>Uzdravenie malomocného v apokryfných tradíciách</i>	170
Aplikácia	171
Mk 2,1–3,6: III. Kontroverzie	174
Redakčné vrstvy	174
Štruktúra	174
Mk 2,1-12: Uzdravenie ochrnutého	177
Preklad	177
Textové poznámky	178
Komentár	179
Kompozícia	183
<i>Uzdravenie ochrnutého v apokryfoch</i>	185
<i>Znalci Písma – zákonníci</i>	186
Aplikácia	189
Mk 2,13-17: Povolanie Léviho	194
Preklad	194
Textové poznámky	194
Komentár	195
Kompozícia	199
Aplikácia	200
Mk 2,18-22: Otázka pôstu	202
Preklad	202
Textové poznámky	202
Komentár	202
Kompozícia	205
<i>Farizeji</i>	207
Aplikácia	211
Mk 2,23-28: Zbieranie klasov v sobotu	214
Preklad	214
Textové poznámky	214
Komentár	215
Kompozícia	217
Aplikácia	218
Mk 3,1-6: Uzdravenie v sobotu	221
Preklad	221
Textové poznámky	221
Komentár	222
Kompozícia	224
Aplikácia	225
Mk 3,7–6,6a: Druhá sekcia prvej časti	229
Redakčné vrstvy	229
Štruktúra	229
Opis	229
Ježišove pohyby v 3,7–6,6a	230
Mk 3,7-12: Úvodné zhrnutie	233
Preklad	233

Obsah

Textové poznámky	233
Komentár	234
Kompozícia	238
Aplikácia	239
Mk 3,13-19: Utvorenie Dvanástich	242
Preklad	242
Textové poznámky	242
Komentár	243
Kompozícia	247
<i>Dvanásti učeníci podľa Evanjelia ebionitov</i>	249
Aplikácia	250
Mk 3,20-35: Ježiš a jeho rodina	254
Preklad	254
Textové poznámky	255
Komentár	256
Kompozícia	264
<i>Ježišova rodina v apokryfoch</i>	267
Aplikácia	268
Exkurz: Ježišova rodina	272
Mk 4,1-34: Učenie v podobenstvách	278
Štruktúra	278
Redakčné vrstvy	278
Mk 4,1-20: Podobenstvo o rozsievачovi	279
Preklad	279
Textové poznámky	280
Komentár	281
Kompozícia	289
Aplikácia	291
Mk 4,21-25: Výzva na počúvanie	296
Preklad	296
Textové poznámky	296
Komentár	297
Kompozícia	299
Aplikácia	300
Mk 4,26-34: Dve podobenstvá o semene	302
Preklad	302
Textové poznámky	302
Komentár	303
Kompozícia	306
Aplikácia	307
Mk 4,35-5,43: Konfrontácia so smrťou	311
Štruktúra	311
Mk 4,35-41: Utišenie búrky	312
Preklad	312
Textové poznámky	312
Komentár	313

Kompozícia	315
Aplikácia	317
Mk 5,1-20: Posadnutý z kraja Gerasanov	320
Preklad	320
Textové poznámky	321
Komentár	322
Kompozícia	328
Aplikácia	331
Mk 5,21-43: Vzkriesenie Jairovej dcéry a uzdravenie chorej ženy	333
Preklad	333
Textové poznámky	334
Komentár	335
Kompozícia	343
<i>Uzdravenie ženy v apokryfoch</i>	346
Aplikácia	347
Mk 6,1-6a: Ježiš je odmietnutý v Nazarete	351
Preklad	351
Textové poznámky	351
Komentár	352
Kompozícia	354
Aplikácia	356
Mk 6,6b-8,26: Tretia sekcia prvej časti	359
Redakčné vrstvy	359
Štruktúra	360
Ježišove pohyby v 6,6b-8,26	362
Mk 6,6b-33: Smrť Jána Krstiteľa a misia učeníkov	365
Redakčné vrstvy	365
Štruktúra	366
Mk 6,6b-13: Vyslanie učeníkov	367
Preklad	367
Textové poznámky	367
Komentár	368
Kompozícia	371
Aplikácia	373
Mk 6,14-29: Smrť Jána Krstiteľa	376
Preklad	376
Textové poznámky	377
Komentár	378
Kompozícia	385
<i>Herodesova dynastia</i>	387
Aplikácia	387
Mk 6,30-8,21: Návrat učeníkov a nasýtenia zástupov	389
Mk 6,30-44: Návrat učeníkov a prvé nasýtenie zástupov	390
Preklad	390
Textové poznámky	391

Obsah

Komentár	392
Kompozícia	398
<i>Príbeh nasýtenia v helenistickom kontexte</i>	400
Aplikácia	401
Mk 6,45-52: Ježiš kráča po mori	404
Preklad	404
Textové poznámky	404
Komentár	405
Kompozícia	409
<i>Motív vládnutia nad morom v helenistickom kontexte</i>	411
Aplikácia	412
Mk 6,53-56: Uzdravenie v genezaretskom kraji	413
Preklad	413
Textové poznámky	413
Komentár	413
Kompozícia	415
Aplikácia	415
Mk 7,1-23: Čistota srdca	416
Preklad	416
Textové poznámky	417
Komentár	418
Kompozícia	430
Aplikácia	435
Mk 7,24-8,26: Pochybnosti	439
Mk 7,24-30: Vyhnanie démona z dcéry Sýrofeničanky	441
Preklad	441
Textové poznámky	441
Komentár	442
Kompozícia	448
Aplikácia	449
Mk 7,31-37: Uzdravenie hluchého s poruchou reči	452
Preklad	452
Textové poznámky	452
Komentár	453
Kompozícia	456
Aplikácia	457
Mk 8,1-9: Druhé nasýtenie zástupov	460
Preklad	460
Textové poznámky	460
Komentár	461
Kompozícia	465
Aplikácia	467
Mk 8,10-13: Kontroverzia s farizejmi v Dalmanuthe	469
Preklad	469
Textové poznámky	469
Komentár	470

Kompozícia	473
Aplikácia	473
Mk 8,14-21: Výstraha učeníkom	475
Preklad	475
Textové poznámky	475
Komentár	475
Kompozícia	478
Aplikácia	480
Mk 8,22-26: Uzdravenie slepého	482
Preklad	482
Textové poznámky	482
Komentár	483
Kompozícia	484
<i>Ježišove uzdravenia v apokryfoch</i>	485
<i>Učeníci</i>	486
Aplikácia	487
Mk 8,27–16,8: Druhá časť	491
Mk 8,27–10,52: Prvá sekcia druhej časti	492
Štruktúra	492
Opis	492
Ježišove pohyby v 8,27–10,52	494
Mk 8,27-30: Petrovo vyznanie	496
Preklad	496
Textové poznámky	496
Komentár	496
Kompozícia	500
Aplikácia	502
Mk 8,31–9,1: Prvá predpoveď utrpenia, reakcia a poučenie	503
Preklad	503
Textové poznámky	503
Komentár	504
Kompozícia	512
<i>Literárny žáner – predpoveď utrpenia</i>	516
<i>Sitz im Leben – Predpovede utrpenia</i>	518
Aplikácia	518
Mk 9,2-13: Ježišovo premenenie	521
Preklad	521
Textové poznámky	521
Komentár	522
Kompozícia	531
<i>Kto je vlastne Eliáš?</i>	533
Aplikácia	534
Mk 9,14-29: Uzdravenie posadnutého chlapca	538
Preklad	538
Textové poznámky	539
Komentár	540

Obsah

Kompozícia	546
<i>Exorcizmus a uzdravenia v helenistickom svete</i>	550
Aplikácia	551
Mk 9,30-32: Druhá predpoveď utrpenia a reakcia	553
Preklad	553
Textové poznámky	553
Komentár	553
Kompozícia	555
Mk 9,33-50: Poučenie o prvenstve, konaní v Ježišovom mene a pohoršení	557
Preklad	557
Textové poznámky	558
Komentár	560
Kompozícia	570
Aplikácia	574
Mk 10,1-12: Poučenie o nerozlučnosti manželstva	579
Preklad	579
Textové poznámky	579
Komentár	580
Kompozícia	586
Aplikácia	588
Mk 10,13-16: Príklad detí	592
Preklad	592
Textové poznámky	592
Komentár	592
Kompozícia	594
<i>Nerozlučnosť manželstva a Ježišov vzťah k deťom</i>	596
Aplikácia	597
Mk 10,17-31: Náročnosť nasledovania	598
Preklad	598
Textové poznámky	599
Komentár	600
Kompozícia	606
Aplikácia	611
Mk 10,32-45: Tretia predpoveď utrpenia, reakcia a poučenie	614
Preklad	614
Textové poznámky	615
Komentár	616
Kompozícia	622
Aplikácia	625
Mk 10,46-52: Uzdravenie slepého Bartimeja	628
Preklad	628
Textové poznámky	628
Komentár	629
Kompozícia	633
Aplikácia	635

Mk 11,1–13,37: Druhá sekcia druhej časti	638
Štruktúra	638
Opis	638
Ježišove pohyby v 11,1–13,37	639
Mk 11,1-11: Vstup do Jeruzalema	641
Preklad	641
Textové poznámky	641
Komentár	642
Kompozícia	652
Aplikácia	655
Mk 11,12-26: Epizóda s figovníkom a Ježiš v chráme	657
Preklad	657
Textové poznámky	658
Komentár	659
Kompozícia	671
Aplikácia	675
Mk 11,27–12,44: Konflikty v Jeruzaleme	677
Mk 11,27-33: Otázka Ježišovej autority	679
Preklad	679
Textové poznámky	679
Komentár	680
Kompozícia	683
Aplikácia	685
Mk 12,1-12: Podobenstvo o poslaní syna	687
Preklad	687
Textové poznámky	687
Komentár	688
Kompozícia	697
Aplikácia	699
Mk 12,13-17: Otázka o poplatku cisárovi	701
Preklad	701
Textové poznámky	701
Komentár	701
Kompozícia	707
Aplikácia	709
Mk 12,18-27: Boh je Bohom živých	711
Preklad	711
Textové poznámky	711
Komentár	712
Kompozícia	718
Aplikácia	720
Mk 12,28-34: Otázka o prvom prikázaní	722
Preklad	722
Textové poznámky	722
Komentár	723
Kompozícia	729

Obsah

Aplikácia	731
Mk 12,35-44: Ježišovo učenie v chráme	734
Preklad	734
Textové poznámky	734
Komentár	735
Kompozícia	744
Aplikácia	746
Mk 13,1-37: Reč na Olivovej hore	749
Preklad	749
Textové poznámky	751
Komentár	752
Kompozícia	774
Aplikácia	783
Mk 14,1-16,8: Tretia sekcia druhej časti. Smrť a vzkriesenie	787
Redakčné vrstvy	787
Štruktúra	789
Ježišove pohyby v 14,1-16,8	789
Mk 14,1-52: I. Z Betánie pred veľradu	792
Štruktúra	792
Mk 14,1-11: Udalosti v Betánii	793
Preklad	793
Textové poznámky	793
Komentár	794
Kompozícia	801
<i>Pomažanie Ježiša v kontexte kultúr SBV</i>	804
<i>Pobyt v Betánii v apokryfnej tradícii (TájMk 2,23-3,11)</i>	805
Aplikácia	807
Exkurz: Judáš a jeho zrada v tradícii	809
Mk 14,12-26: Posledná večera	817
Preklad	817
Textové poznámky	818
Komentár	819
Kompozícia	827
<i>Posledná večera a jej charakter</i>	829
<i>Posledná večera a ustanovenie Eucharistie</i>	829
Aplikácia	831
Mk 14,27-31: Predpoveď rozprchnutia a zapretia	834
Preklad	834
Textové poznámky	834
Komentár	834
Kompozícia	837
Aplikácia	838
Mk 14,32-42: Modlitba v Getsemani	840
Preklad	840
Textové poznámky	840
Komentár	842

Kompozícia	849
<i>Inštrukcie pre úzky okruh vyvolených – gnóza verzus evanjelium</i>	851
Aplikácia	852
Mk 14,43-52: Zatknutie Ježiša	855
Preklad	855
Textové poznámky	855
Komentár	856
Kompozícia	860
Aplikácia	862
Mk 14,53–15,47: II. Od veľrady k hrobu	863
Štruktúra	863
Opis	863
Mk 14,53-72: Proces s Ježišom a Petrovo zapretie	865
Preklad	865
Textové poznámky	866
Komentár	868
Kompozícia	876
Aplikácia	880
Mk 15,1-15: Pilát odsudzuje Ježiša	883
Preklad	883
Textové poznámky	884
Komentár	885
Kompozícia	897
<i>Hrdinovia zodpovední za Ježišovu smrť</i>	899
<i>Ján ako predobraz vydania Ježiša</i>	900
Aplikácia	901
Mk 15,16-20: Ponižovanie Ježiša	903
Preklad	903
Textové poznámky	903
Komentár	903
Kompozícia	907
Aplikácia	908
Mk 15,21-24: Cesta na Golgotu	911
Preklad	911
Textové poznámky	911
Komentár	911
Kompozícia	916
Aplikácia	916
Mk 15,25-41: Na kríži a pod krížom	917
Preklad	917
Textové poznámky	918
Komentár	919
Kompozícia	934
Aplikácia	940
Mk 15,42-47: Snímanie z kríža a uloženie do hrobu	942
Preklad	942

Obsah

Textové poznámky	942
Komentár	943
Kompozícia	947
Aplikácia	948
Mk 16,1-20: III. Od prázdneho hrobu do celého sveta	949
Štruktúra	949
Mk 16,1-8a: Zmŕtvychvstanie	950
Preklad	950
Textové poznámky	950
Komentár	952
Kompozícia	962
<i>Prázdny hrob a apokryfné spisy</i>	965
Aplikácia	967
Mk 16,8b-20: Kratší a dlhší záver	972
Preklad	972
Textové poznámky	973
Komentár	974
Kompozícia	983
<i>Význam záverov v kontexte evanjelia</i>	984
Aplikácia	989
Apendix	994
Preklad sýrskeho textu	994